

kutak za zdravi trenutak

Načela SESTRINSTVA u vrtiću

Ivanka Mihić, zdravstvena voditeljica
Dječji vrtić 'Trnsko'
Zagreb

Val B. (5,6 g.)
Oblačenje jakne

Medicinske sestre s ostalim odgojno-obrazovnim osobljem u predškolskim ustanovama imaju odgovornost steći povjerenje javnosti u standarde usluga koje se očekuju u odgojno-obrazovnom procesu predškolskih ustanova. Mnogo se raspravlja o etičkom kodeksu medicinskih sestara u predškolskoj ustanovi, pa i o profesionalnim odlikama i karakteristikama koje bi te sestre trebale imati da bi zadovoljile visoke kriterije struke, ali i ispunile očekivanja roditelja, djece i suradnika u odgojno-obrazovnoj ustanovi.

Medicinske sestre u predškolskom sustavu imaju stoga vrlo odgovornu zadaću da svoja profesionalna znanja integriraju u odgojno-obrazovni proces i zajedno s ostalim suradnicima osiguraju najbolje moguće uvjete potrebne za optimalan dječji razvoj. Da bi u tome bile uspješne, moraju biti profesionalne i svoje zadaće u odnosu na dijete, roditelje i suradnike obavljati na najprihvatljiviji način i s poštovanjem sudionika. Poruke koje šaljemo u cilju očuvanja zdravlja i skrbi za dijete i odrasle, moraju biti stručne, znanstveno potvrđene i prije svega razumljive. Posebno treba voditi brigu o individualizaciji procesa, pa se stoga i naš odnos prema ljudima mora graditi po principu različitosti, uvažavajući i koristeći ljudske potencijale na najbolji mogući način.

Međunarodni etički kodeks medicinskih sestara

Prvi je put usvojilo Međunarodno vijeće medicinskih sestara (ICN) 1953. godine. Od tada je više puta doradivan, a zadnja verzija objavljena je 2005. godine.

Etički kodeks Međunarodnog vijeća medicinskih sestara ima četiri temeljna elementa koji su okvir standarda etičkoga ponašanja, a to su:

Medicinske sestre i ljudi

Provodeći zadaće zdravstvene njege i zaštite, medicinska sestra između ostalog unapređuje okruženje u kojem se poštuju ljudska prava i vrijednosti pojedinca, obitelji i zajednice.

Iako u predškolskom sustavu položaj zdravstvenih voditeljica nije sasvim jasno definiran, posljednjih godina sve je jasnija važnost njihove uloge ne samo u procesu zdravstvene zaštite i prehrane djece rane i predškolske dobi, već i u cjelovitom integriranom pristupu koji se primjenjuje u dječjem vrtiću. Zdravstvene voditeljice imaju i kompleksnu ulogu u djelovanju stručnog tima vrtića, a u članku pročitajte i koji su to elementi koji predstavljaju standard njihova etičnog ponašanja u predškolskim ustanovama.

Sestrinstvo u vrtiću

Etički kodeks medicinskih sestara objavila je 1995. godine *Hrvatska udruga medicinskih sestara* želeći naglasiti vrijednosti i dužnosti sestriinske profesije, ali i na neki način zaštititi profesiju medicinskih sestara u predškolskim ustanovama, te odrediti njihova prava i obveze. Naime, medicinska sestra u predškolskoj ustanovi koja provodi zadaće iz *Programa mjera zdravstvene zaštite, higijene i prehrane djece*, mora poznavati načine i metode integriranog pristupa radu, te izabrati najbolji model za ostvarivanje svojih primarnih zadaća (briga za zdravlje i zdravstvenu

zaštitu djece rane dobi), ali i zadaća unutar odgojno-obrazovnog sustava. Jednako kao i ostalim sustručnjacima u području ranog odgoja i obrazovanja, Deklaracija o pravima djeteta treba im predstavljati polazišni dokument u promišljanju i djelovanju.

Poštujući etički kodeks, medicinska sestra poštuje i osnovna načela sestriinstva, ali isto tako mora biti spremna ispuniti sve one zadaće koje je očekuju u radu u predškolskoj ustanovi. Polazeći od njezinih primarnih zadaća (zdravstvena zaštita i očuvanje zdravlja djece, praćenje i unapređivanje prehrane djece, unapređivanje higijensko-zdravstvenih uvjeta, priprema i realizacija edukativnih programa za djecu, roditelje i odgajatelje, suradnja sa zdravstvenim i drugim institucijama, kvalitetna suradnja sa stručnim timom unutar vrtića i niz drugih zadaća), medicinska sestra u dječjem vrtiću, pridonosi razvoju kvalitetnijih odnosa unutar cjelokupnog vrtićkog sustava, ali i primarne zdravstvene zaštite djece i odraslih.

Za medicinsku sestru u predškolskoj ustanovi etički kodeks određuje što je važno za dobar rad u predškolskoj ustanovi, način zadovoljavanja potreba djeteta, način suradnje i komuniciranja s roditeljima i ostalim sudionicima u odgojno-obrazovnom procesu te pravila ponašanja unutar struke. Zdravstvena voditeljica vrtića

Medicinske sestre i struka

Medicinska sestra treba imati uvid u sestriinsku struku, te svoje sposobnosti i znanja proširivati stalnim učenjem.

Medicinske sestre i profesija

Medicinska sestra preuzima ulogu u određivanju provedbe standarda u različitim područjima zdravstvene njege, zaštite, istraživanjima i obrazovanju.

Medicinske sestre i suradnici

Medicinska sestra podupire timski rad i suradnju sa suradnicima iz sestriinstva i iz drugih struka.

Etičnost kao skup načela, prava i obveza:

prema profesiji

- unapređenje odgojno-obrazovne prakse
- cjeloživotno učenje
- informiranje o novim spoznajama
- podržavanje demokracije i ljudskih prava

prema djeci

- poštivanje prava djece sukladno pravima iz UN Konvencije o dječjim pravima
- promicanje interesa i dobrobiti djece, zaštita od nasilja, seksualnog iskorištavanja, te psihičke i fizičke zloporabe
- podržavanje profesionalnog odnosa s djecom
- podržavanje razvoja interesnih potencijala kod djece
- omogućavanje uvjeta u kojima će se dijete osjećati dijelom povezane zajednice (pripadnost)
- korištenje autoriteta s pravednošću i suosjećanjem
- osiguravanje povoljnih prilika za rast i razvoj djece
- osiguravanje da se povlašteni odnos između sudionika odgojno-obrazovnog rada i djece ne iskorištava

prema suradnicima

- promicanje kolegijalnih odnosa
- doprinos stvaranju pozitivnih odnosa među suradnicima, uvažavanje različitosti
- podržavanje povjerljivosti informacija
- poštivanje svih sudionika u vrtiću i izvan njega
- kolegicama i kolegama kojima je to potrebno nuditi pomoć na početku karijere ili naobrazbe

prema poslodavcu

- upoznavanje sa svojim zakonskim i administrativnim pravima i odgovornostima
- poštivanje odredbi kolektivnih ugovora
- poštivanje propisa koje se tiču dječjih prava
- izvršavanje opravdanih odredbi poslodavca

prema roditeljima

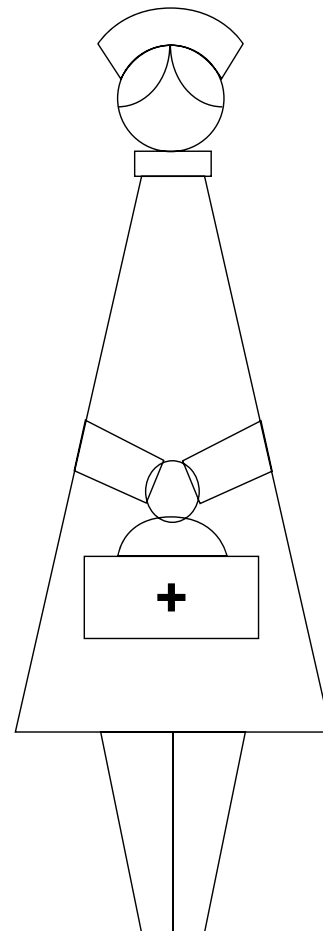
- poštivanje prava roditelja na konzultacije i informacije o djeci
- poštivanje roditeljskog autoriteta dajući savjete s profesionalne točke gledišta, a u interesu djeteta
- podržavanje aktivnog uključivanja roditelja u odgoj i obrazovanje djeteta

medicinska je sestra s usvojenim stručnim znanjima iz medicinskih znanosti, ali i društvenih, biheviornalnih, komunikacijskih vještina, organizacijskih modela i procesa zdravstvene skrbi (procjena, planiranje, provedba, evaluacija) koje implementira u odgojno-obrazovni rad u svojoj proširenoj ulozi medicinske sestre u zajednici. Zdravstvena zaštita djece, njega i pravilna prehrana, te zdrav stil življenja sastavni su dio cjelovitog razvoja djeteta te dugoročno postizanje globalnog cilja – zdravlje za sve (Poslovi zdravstvenog voditelja u dječjem vrtiću, 2009.).

Medicinska sestra često je jedina zdravstvena djelatnica u predškolskoj ustanovi. Kako bi odgovorno, stručno i kvalitetno obavljala povjerene joj zadatke, mora posjedovati visokoprofesionalne, moralne, etičke i druge kompetencije, a u svom radu koristiti samo legalna i stručna znanja, te poštivati kodeks etičnosti. Mora dobro poznavati i razumijevati odgojno-obrazovni proces, te zajedno s ostalim sudionicima procesa raditi na unapređivanju i osuvremenjivanju usluga odgojno-obrazovnog procesa.

Literatura:

1. *Etički kodeks Hrvatskog udruženja medicinskih sestara*, HUMS, Zagreb, 1995.
2. <http://www.psihijatrija.com>, mr.sc. Elvira Koić, dr.med.; *Etika* (predavanja za srednju školu)
3. *Zakon o sestinstvu* (NN 121/03), Zagreb, 2003.
4. Radna skupina Podružnice medicinskih sestara dječjih vrtića Zagreb, *Poslovi zdravstvenog voditelja u dječjem vrtiću*, Zagreb, 2009.
5. http://www.ei-e.org/worldcongress2004/docs/WC04Res_DeclarationProfEthics_e.pdf
[http://www.ei-ie.org/ethics/en/Declaration on Professional Ethics \(DPE\), Education International \(EI\) 3rd World Congress, Jomtien, Thailand \(2001.\)](http://www.ei-ie.org/ethics/en/Declaration%20on%20Professional%20Ethics%20(DPE),%20Education%20International%20(EI)%203rd%20World%20Congress,%20Jomtien,%20Thailand%20(2001.))
Deklaracija o profesionalnoj etici (Tajland 2001.)
6. <http://www.kbo.hr/udruge/dan%20sestrinstva.pdf>
Vodeća uloga medicinske sestre u primarnoj zdravstvenoj zaštiti, HUMS, Zagreb, 2008.

ETIKA